

Inwendige bestraling van de prostaat (HDR)

Bij inwendige bestraling (HDR) krijgt u in korte tijd veel straling toegediend via een kleine stralingsbron dichtbij of in de tumor. Hierdoor kunnen we omliggende organen veel beter sparen en krijgt de tumor een veel hogere dosis straling. U krijgt een dagbehandeling met inwendige bestraling van uw prostaat.

Vorbereiding

Voor de opname

Een week voor de behandeling heeft u een gesprek met een verpleegkundige van de zorgpost waar u komt voor de dagopname. Tijdens dit gesprek van ongeveer een half uur krijgt u informatie over de voorbereiding op de bestraling, het dagverblijf en het ontslag. De verpleegkundige stelt u vragen over onderwerpen die van belang zijn voor de behandeling. Ook heeft u een medicatieverificatiegesprek met de ziekenhuisapothek en bespreekt de anesthesioloog de algehele anesthesie/narcose of eventuele plaatselijke verdoving ('ruggenprik').

Over de behandeling

Wat we gaan doen

U krijgt een inwendige bestraling van de prostaat. De behandeling vindt plaats in de operatiekamer onder algehele anesthesie ('narcose') of eventuele plaatselijke verdoving ('ruggenprik').

Wat is het?

HDR staat voor 'High Dose Rate' en betekent letterlijk 'Hoog Dosis Tempo': een kortdurende inwendige bestraling met een hoge dosis. Een ander woord voor inwendige bestraling is brachytherapie. Het woord brachytherapie komt van de Griekse woorden brachy (dichtbij) en therapie (behandeling). Hier betekent het: het plaatsen van een kleine radioactieve bron in of vlak bij het tumorweefsel.

Wat is het doel?

Het doel van de inwendige bestraling is het doen verdwijnen van de tumor.

Verloop van de behandeling

De behandeling vindt plaats op 1 dag, daarom noemen we het een dagbehandeling. U krijgt in totaal 2 bestralingen. Het wordt een lange dag, omdat de tijd tussen de bestralingen minimaal 6 uur moet zijn.

Vorbereiding thuis

De nacht voorafgaand aan de behandeling mag u vanaf 12 uur 's nachts niets meer eten. U mag wel tot 2 uur voor de ingreep helder vloeibaar drinken. Tijdens de opname krijgt u vloeibaar en licht verteerbaar voedsel. Op deze manier krijgt u in deze periode geen ontlasting. Op de ochtend van de ingreep laxeert u zichzelf met behulp van een klysma. Dat zorgt ervoor dat uw endeldarm volledig leeg is.

Vorbereiding op de zorgpost

's Ochtends vroeg meldt u zich bij de zorgpost, hier treffen we de voorbereidingen om u naar de operatiekamer te brengen. U krijgt van de verpleegkundige een ziekenhuisjas om aan te trekken. Het matras van uw bed heeft een opening in het midden voor het inbrengen van de plastic katheters.

In de operatiekamer

- Tijdens de behandeling ligt u op uw rug op een speciale behandeltafel, met uw heupen en knieën 90 graden gebogen en uw benen in beensteunen.
- Het gebied van de ingreep dekken we af met groene doeken.
- Omdat u deze dag platte bedrust heeft, krijgt u in de blaas, via het plaskanaal, een urineslangetje (blaaskatheter). Deze blaaskatheter wordt gebruikt om de blaas te spoelen en automatisch te legen.
- Via uw anus plaatsen we een echoapparaat in uw rectum (de endeldarm).
- Door de huid onder het scrotum brengt de radiotherapeut, met behulp van het echoapparaat, een aantal dunne flexibele holle plastic katheters in de prostaat.
- Door de katheters komt later de radioactieve bron die voor de bestraling zorgt.
- Als alle plastic katheters zijn geplaatst, fixeren we ze met behulp van een kunststof plaatje dat we met 4 hechtingen vastmaken aan de huid. Dit plaatje voorkomt dat de katheters verschuiven als u zich beweegt. De meeste mensen hebben weinig last van de kunststof katheters en het plaatje.
- Met behulp van het echoapparaat en de katheters maken we een bestralingsplan.
- Als de implantatie en het bestralingsplan klaar zijn, krijgt u eind van de ochtend in de operatiekamer de eerste bestraling.
- Hierna brengen wij u naar de uitslaapkamer en later terug naar de zorgpost.

CT scan

Ter voorbereiding op de tweede bestraling die 6 uur later plaatsvindt, maken we na de eerste bestraling een CT-scan en/of MRI scan. We maken een serie doorsnedefoto's van uw prostaat en de katheters, om te controleren of ze nog op exact de juiste plek zitten. Mocht dit niet zo zijn, kunnen we dit ter plaatse corrigeren. Aan de hand van de CT-scan maken we een optimaal bestralingsplan, waarbij we het omringende gezonde weefsel van de prostaat zoveel mogelijk sparen. Terwijl wij het bestralingsplan maken, blijft u op de zorgpost. Als de wachttijd van 6 uur is verstreken, en het bestralingsplan klaar is, halen we u op voor de tweede bestraling.

De bestraling

- Voordat de bestraling plaatsvindt, koppelen we de bij u ingebrachte plastic katheters via verlengsnoertjes aan het bestralingsapparaat. Hierna begint de bestraling.
- Tijdens de bestraling bent u alleen in de kamer.
- Er is een videocamera zodat de medewerkers u tijdens de bestraling kunnen zien en als dat nodig is de bestraling kunnen onderbreken.
- Van de bestraling voelt u niets.
- Als de bestraling klaar is, gaat de radioactieve bron automatisch terug in de kluis van het bestralingsapparaat. Vanaf dat moment is er geen radioactieve straling meer in uw lichaam en ook niet meer in de kamer.
- Direct na de laatste bestraling verwijdt een laborant de kunststofkatheters en het kunststofplaatje.
- Na de tweede bestraling gaat u terug naar de zorgpost.
- Op de zorgpost verwijderen we de blaaskatheter.

Uw partner of contactpersoon kan tijdens de opname met vragen terecht via telefoonnummer (010) 704 11 58.

Na de behandeling

Naar huis

Als u weer normaal heeft geplast en er blijft geen urine achter in de blaas, mag u in principe nog dezelfde avond naar huis. We adviseren u wel om het die avond rustig aan te doen.

- U moet antibiotica gebruiken tot 1 dag na de bestraling. U krijgt hiervoor een recept mee.
- U krijgt een recept voor alfuzosine, een medicijn om tijdens de eerste maand beter te kunnen plassen. Gebruikt u hiervoor al andere medicijnen, zoals tamsulosine, dan blijft u die gebruiken tot uw volgende bezoek bij de radiotherapeut.
- Bloedverduunners waarmee u was gestopt voor de behandeling, mag u vanaf de dag na de bestraling weer innemen.

Leefregels

De eerste dagen na de behandeling moet u het rustig aan doen en veel drinken.

Nazorg en controles

Poliklinische controle

- In de week van de bestraling heeft u telefonisch contact met uw radiotherapeut. Hij/zij belt u op donderdag of vrijdag.
- 4 weken na de bestraling heeft u een telefonisch consult.
- De eerste jaar na de behandeling komt u elke 3 maanden voor controle; de jaren hierna elke 6 maanden, of zelfs jaarlijks.
- Vanaf het bezoek na 3 maanden wordt bij elke controle het PSA bepaald.
- Als u klachten heeft, zijn er wellicht andere onderzoeken nodig, of er wordt een behandeling geadviseerd.

Mogelijke bijwerkingen

De eerste dagen na de bestraling kunt u nog wat bloed via urine of ontlasting verliezen, dit is normaal. Verder zult u merken dat het plassen al gelijk moeilijker gaat: vaker plassen, kleine beetjes plassen en tevens een wat branderig gevoel. Ook de ontlasting kan wat moeizamer gaan: wat vaker aandrang, gevoeliger, en soms wat slijmverlies. Ook is het mogelijk dat het gebied van de implantatie wat beurs aanvoelt, en soms kleurt het gebied van de implantatie en balzak blauw als gevolg van een bloeditstorting. Dit is normaal, al deze klachten verdwijnen na enkele dagen tot weken.

U neemt contact met ons op (zie hieronder) bij:

- pijnlijke aandrang gedurende meerdere uren, zonder dat u kunt plassen
- koorts
- heftige pijnklachten

Meer informatie

Patiëntinformatiecentrum Oncologie (PATIO)

Het patiëntinformatiecentrum is er voor iedereen die met kanker te maken krijgt, als patiënt of naaste. Het informatiecentrum bevindt zich aan de Zimmermanweg en is geopend van maandag t/m vrijdag van 8.00 - 16.30 uur. Telefoon: (010) 704 12 02. Mail: patio@erasmusmc.nl. Voor alle mogelijkheden en activiteiten: www.erasmusmc.nl/kankerinstituut/patio. Kijkt u ook eens naar het ervaringsverhaal van Joris: youtu.be/4GVqbuyUSnA

Heeft u nog vragen?

Bent u bij ons onder behandeling en heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen over bijwerkingen, over de bestralingsbehandeling of medische vragen? Neem dan contact op met het secretariaat van uw behandelende radiotherapeut.

Tijdens uw bezoek aan onze afdeling kunt u de vragen ook stellen aan uw behandelend arts, de verpleegkundige of de radiotherapeutisch laborant.

Contact

De afdeling radiotherapie is bereikbaar via onderstaande telefoonnummers:

Tijdens kantooruren:

- (010) 704 13 14 (algemeen secretariaat radiotherapie)

Afspraak plannen:

- (010) 704 15 38 (patiëntenplanning radiotherapie)

Met dringende vragen buiten kantooortijden neemt u contact op via het algemene telefoonnummer en vraagt u naar de dienstdoende radiotherapeut.

- (010) 704 0 704

